

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/63/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811210437
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8811210437.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, proti žalovanému Z. A., bytom H. K. XXX, v konaní o zaplatenie 771,57 Eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C 256/2011-24 zo dňa 13. 03. 2012 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi nesplatenú časť istiny úveru vo výške 58,64 Eur spolu s príslušným úrokom z úveru vo výške 458,74 Eur a z úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 517,38 Eur od 23. 04. 2009 do dňa zaplatenia, ako aj nahradiť trovy konania vo výške 15,70 Eur s tým, že všetko povolil splácať v 20 Eurových mesačných splátkach počnúc dňom 01. 04. 2012 pod následkami straty výhody splátok vždy do každého 25. dňa toho ktorého mesiaca k rukám žalobcu. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol.

V odôvodnení uviedol, že účastníci uzavreli dňa 18. 01. 2008 úverovú zmluvu č. 37120613858, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 829,85 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v mesačných splátkach po 31,83 Eur, a to v 38 mesačných splátkach pri konečnej výške úveru 1 527,84 Eur. Súd poukázal na úverové podmienky ako súčasť úverovej zmluvy, následne citoval ust. §§ 544, 52, 53, ods. 1, 5, 6 a 39 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 2, 3 zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a uviedol, že medzi účastníkmi bola uzavretá zmluva, v zmysle ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 829,85 Eur, cena úveru predstavovala 697,99 Eur. Žalovaný sa zaviazal splácať úver v 48 mesačných splátkach po 31,83 Eur pri konečnej výške úveru

1 527,84 Eur. Keďže žalovaný nespĺnil svoju povinnosť, žalobca si spoplatnil celý úver. Z prehľadu splátkového kalendára súd zistil, že žalovaný uhradil žalobcovi celkom 771,21 Eur. Zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania súd považoval za spotrebiteľskú v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj v súlade s komunitárnym právom. Súd sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý predstavoval za 4 roky sumu 697,99 Eur, čo je 21,03 % ročne. Ide o mesačný výpočet s odkazom na ustanovenie hlavy V. § 1 úverových podmienok. Súd nezohľadnil rôzne poplatky zahrnuté v splátke, výšku ktorých nemal preukázanú. Úrokové miery podobného úveru v bankách pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 1 rok do 5 rokov v roku 2008 v januári predstavovali úrok vo výške 13,82 %.

Dohodnutý ročný úrok bol o 7,21 % vyšší, čo je viac ako o 52 %, čím prevyšuje mieru úrokov poskytované v tomto období bankami. V tejto súvislosti súd poukázal na dohodu o výške úrokov, ktorá musí byť v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka, t. j. nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. Z tohto dôvodu súd považoval dohodu o výške úrokov nad 13,82 % ročne za absolútne neplatnú. Ako primerané súd určil úroky vo výške 13,82 % ročne, čo pri úvere 829,85 Eur za 4 roky predstavuje 458,74 Eur. Žalovaný celkom uhradil 771,21 Eur, jeho dlh činí nesplatená istina vo výške 58,64 Eur a úrok z úveru vo výške 458,74 Eur, na zaplatenie tejto sumy, preto žalovaného zaviazal. Vo zvyšku žalobu zamietol.

Následne súd poukázal na ust. § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka s tým, že uviedol, že súd nezohľadňoval platby žalovaného podľa splátkového kalendára žalobcom účtované zmluvné pokuty a upomienky. Súd nemal preukázané konkrétne porušenia zmluvy, za ktoré si žalobca sankcie uplatňuje, keďže nejako bližšie v návrhu ani v písomnom vyjadrení tieto nešpecifikoval. Samotný nárok na zmluvnú pokutu súd považoval za neopodstatnený. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorou úhradou je klient v omeškaní dlhšou ako 7 dní spolu so zmluvnou pokutou vo výške 5 % úveru, z ktorého vrátením klient v prípade omeškania s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie ako 6 mesiacov, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto za absolútne neplatnú s poukazom aj na ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy, ako aj pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka. Ide o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. Súd zdôraznil, že za to isté porušenie právnej povinnosti, t. j. omeškanie so splátkami bol dohodnutý niekoľkonásobný postih, a to úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody, a to dokonca aj poplatky za upomienku.

Súd preto zaviazal k zaplateniu žalovaného úroku z omeškania vo výške 0,024 % denne, čo predstavuje 8,76 % ročne zo sumy 517,38 Eur od 23. 04. 2009 do zaplatenia. Ide o úrok z omeškania, ktorý neprevyšuje zákonné úroky z omeškania, čo je v súlade s ust. § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. v znení platnom v čase, kedy došlo k omeškaniu.

Súd povolil s poukazom na ust. § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku splácať priznanú istinu vrátane príslušenstva a trov konania v splátkach.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že úspech žalobcu predstavoval 67,06 % a neúspech 32,94 %, a preto priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 34,14 % zo sumy 46 Eur, čo predstavuje 15,70 Eur zo zaplateného súdneho poplatku.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca. Namietal zamietavý výrok. Uviedol, že dodatočne doplní dôvody odvolania.

Podaním zo dňa 22. 05. 2012 žalobca doplnil dôvody odôvodnenia odvolania tým, že namietal nesprávne právne posúdenie uplatneného úroku z omeškania, ako aj dojednanej zmluvnej pokuty. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31. 07. 2009, z ktorého vyplýva, že maximálna výška úroku pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie žiadnym právnym predpisom limitovaná a je výlučne ponechaná na dohodu zmluvných strán. Dohoda o výške úrokov sa nesmie priečiť dobrým mravom. Nesúhlasil s posúdením uplatnených úrokov z omeškania ako úrokov, ktoré by boli v rozpore s dobrými mravmi. Zdôraznil, že rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi je potrebné posudzovať v každom prípade individuálne s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konania účastníkov v príslušnom období a na ich vtedajšie postavenia. Taktiež nesúhlasil s posúdením dojednanej zmluvnej pokuty ako neprijateľnej podmienky, ktorá by spôsobovala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci Perenič a Pereničová v. S.O.S. finac, spol. s r. o. (C-453/10), s tým, že uviedol, že cieľom smernice je nastolenie rovnováhy práv a povinností účastníkov zmluvy, nie odstránenie zmluvy ako

celku, a že je aj na zodpovednosti spotrebiteľa, ktorý si mal pred uzatvorením zmluvy zvážiť jej obsah a nespoliehať sa len na ochranu od štátu. Z tohto dôvodu taktiež poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 23 Cdo 1201/2009 zo dňa 29. 06. 2010, z ktorého obsahu vyplýva, že ochrana spotrebiteľa má svoje hranice a v žiadnom prípade ju nie je možné posudzovať ako obranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, o ktorom boli účastníci písomne upovedomení, ako aj bol oznámený na úradnej tabuli súdu (§ 214 ods. 2 v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Z obsahu spisu, ako aj odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne posudzoval nezákonnosť uplatneného úroku z omeškania žalobcom nad jeho zákonnú výšku. V tejto časti uplatnené námietky týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia úroku z omeškania neboli opodstatnené. K posudzovaniu neplatnosti dohodnutého úroku z omeškania vo výške 0,024 % denne súd prvého stupňa správne vychádzal z výšky zákonných úrokov v čase pri poskytovaní úverov bankami. S posúdením absolútnej neplatnosti dojednaných úrokov z omeškania v rozpore s ust. § 39 Občianskeho zákonníka sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že takto dojednané úroky, ktoré predstavujú ročne úrok o 7,21 % vyšší rozdiel oproti zákonným úrokom, sú v rozpore s dobrými mravmi.

Za nedôvodnú súd považoval uplatnenú námietku týkajúcu sa dojednanej zmluvnej pokuty. Je nesporné, že zmluvná pokuta je inštitút zabezpečenia záväzku, na dojednanie ktorej vyžaduje Občiansky zákonník splnenie zákonných náležitostí vyplývajúcich z ust. § 544 Občianskeho zákonníka. Medzi účastníkmi konania ide o zmluvu štandardnú, formulárovú, ktorej obsah bol vopred žalobcom pripravený, na čo súd prvého stupňa správne poukázal. Nevýhodou žalovaného bolo, že nemohol ovplyvniť jej obsah, t. j. ani výšku dohody o zmluvnej pokute. Zmluvná pokuta bola diferencovaná podľa počtu dní omeškania, čo súd správne vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, t. j. absolútne neplatnú poukazom na ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Súd prvého stupňa pri posudzovaní tejto podmienky vychádzal z cieľa ochrany poskytnutej spotrebiteľovi, ktorá bola zavedená do Občianskeho zákonníka novelou zákona č. 150/2004 Z. z. v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie. Systém ochrany zabezpečený v prospech spotrebiteľa vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ je v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a preto takáto situácia ho núti, aby pristúpil na podmienky vopred pripravené predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Dojednanie zmluvnej pokuty, ktorej výška je závislá od počtu dní omeškania je neprimeranou sankciou v prípade omeškania so splácaním poskytnutého úveru, na čo súd prvého stupňa správne poukázal. Odvolací súd ani túto uplatnenú námietku nepovažoval za opodstatnenú.

Odvolací súd súhlasí s názorom žalobcu, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje hranice s tým, že spotrebiteľ sa nemôže spoliehať len na ochranu poskytnutú štátom v rámci súdneho konania. V

tejto súvislosti však odvolací súd poukazuje na to, že je povinnosťou aj predajcu, resp. dodávateľa pristupovať pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv s náležitou opatrnosťou a zodpovednosťou vo vzťahu k fyzickým osobám - spotrebiteľom, ktorí mnohokrát za rôznych skutkových okolností pristúpia k uzavretiu zmluvy bez toho, aby mali vedomosť o ich obsahu, o inštitútoch zabezpečenia záväzku, ktoré sú predmetom formulárových zmlúv. Právne posúdenie nezákonných úrokov z omeškania, ako aj vyhlásenie o dojednanej zmluvnej pokuty za neprijateľnú zmluvnú podmienku a v tejto časti absolútne neplatnej zmluvy o úver, bolo súdom prvého stupňa správne, a preto odvolací súd nepovažoval odvolanie žalobcu v zamietavom výroku za dôvodné.

Z týchto dôvodov napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p. v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p., t. j. zásadou úspechu žalovaného v odvolacom konaní, ktorému však odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo návrh na jej priznanie predložený nebol (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.